

Konuşma

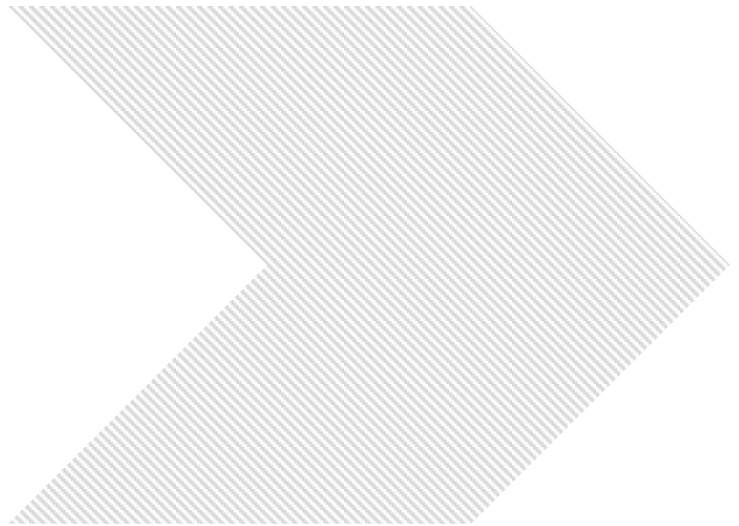
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Dr. Hafize Gaye Erkan, Merkez Bankası Başkanı

Enflasyon Raporu Bilgilendirme Toplantısı 2023-III

27 Temmuz 2023

Ankara

Kıymetli Basın Mensupları, Saygıdeğer Katılımcılar,

2023 yılının üçüncü Enflasyon Raporu Bilgilendirme Toplantısı'na hoş geldiniz. Bugün toplantımıza katılan sizleri ve ekran başındaki tüm izleyicilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Sunuma başlamadan önce vurgulamak isterim ki Merkez Bankası'nda temel amacımız fiyat istikrarıdır.

Enflasyonu kalıcı olarak düşürmek için parasal sıkılaştırma sürecine başladık. Enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar, parasal sıkılaştırmayı gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendireceğiz.

Enflasyon ve enflasyonun ana eğilimine ilişkin göstergeleri yakından takip ediyoruz. Fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda tüm araçlarımızı kararlılıkla kullanmaya devam edeceğiz.

Bu kapsamda, faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları aldık ve almaya devam edeceğiz.

Bu nedenle, konuşmam ve sonrasındaki soru-cevap oturumumuz yalnızca enflasyon ve para politikası odaklı olacaktır.

Öngördüğümüz dezenflasyon ve istikrar dönemleri öncesinde bir geçiş sürecindeyiz. Geçiş sürecinde, piyasalar kendi içsel dinamiklerinde dengelenmektedir.

Döviz kurunda gözlenen düzeltme ve mali disipline yönelik tedbirlerin sonucunda enflasyon kısa vadede geçici bir yükseliş gösterecektir.

Diğer taraftan, bu süreçte 2024 yılında dezenflasyonun sürdürülebilir şekilde başlamasını sağlayacak zemini dikkatle oluşturuyoruz.

Faiz artırım kararlarımız, miktarsal ve seçici kredi sıkılaştırma kararlarımızın birikimli olumlu etkilerinin bir kısmını 2023'ün sonunda ve özellikle enflasyonun ana eğiliminde 2024 yılının ikinci çeyreğinde hissetmeye başlayacağız.

Dezenflasyon süreci dönemine girildiğinde, görece fiyatlarda geçici düzeltmeler yerini kur istikrarı, iyileşen cari denge, mali disiplin, sermaye akımlarında kalıcı güçlenme ve artan rezervlere bırakacaktır.

Söz konusu gelişmeler sonucunda enflasyonun ana eğilimi ve beklentiler tutarlı bir şekilde iyileşmeye başlayacaktır.

2025 yılı sonrasını ise istikrar döneminin başlangıcı olarak görüyoruz. Bu dönemde enflasyondaki gerileme hızlanırken, öngörülebilirlik artacaktır.

Kalıcı olarak gerileyen enflasyona, yatırımlar ve nitelikli büyüme eşlik edecektir.

Konuşmamda, ilk olarak bir önceki Enflasyon Raporu'ndan bu yana açıklanan veriler ışığında, küresel ekonomi ve enflasyona dair değerlendirmemizi paylaşacağım. Sonrasında, para politikası stratejimizi ve orta vadeli enflasyon tahminlerimizi sunmak istiyorum.

Küresel büyüme zayıf seyrine devam etmektedir. Türkiye'nin ihracat yaptığı 110 ülkenin büyüme oranları ve ihracatımızdaki payları kullanılarak oluşturulan küresel büyüme endeksi, bir önceki Rapor dönemine göre kayda değer bir değişim göstermemiştir. 2022 yılı ile kıyaslandığında dış talep yıllık bazda yavaşlamaktadır.

Türkiye'nin önemli ticaret ortaklarından Euro Bölgesinde, flash imalat PMI göstergesi temmuzda 42,7 ile pandemiden bu yana en düşük düzeye gerilemiştir.

Çin ise yılın ikinci çeyreğinde yüzde 0,8 oranında büyümüştür. Bu büyüme beklentilerin altında kalmış ve ilk çeyreğe göre önemli bir yavaşlamaya işaret etmiştir.

Küresel büyümedeki yavaşlamanın da katkısıyla, emtia fiyatları ve arz koşullarındaki olumlu görünüm, bu Rapor döneminde de devam ediyor.

Emtia ana endeksi bir önceki yıla göre yüzde 18,3 oranında gerilemekle birlikte, uzun dönem ortalamalarının üzerindedir.

Diğer taraftan, küresel ekonomik faaliyet, sektörler arasında ayrışmaktadır.

Sanayi üretimi zayıf seyrederken, talep koşullarını daha fazla yansıtan hizmet sektörü gücünü koruyor.

Küresel hizmet PMI endeksi, yılın ikinci çeyreğinde artarak 54,9 düzeyine ulaşmış ve eşik değer üzerindeki seyrini sürdürmüştür.

Diğer taraftan, imalat sanayi PMI göstergesi 49,3 ile eşik değerinin altında kalmaya devam etmiştir.

İmalat sanayi ve hizmet sektörleri arasındaki ayrışma, gelişmiş ülkelerde çok daha belirgindir.

Büyüme oranlarındaki gerileme ve sanayi üretimindeki zayıflık, emtia fiyatları kanalıyla enflasyonu olumlu etkilemektedir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ortalama tüketici enflasyonları, sırasıyla yüzde 4,2 ve yüzde 5,1 seviyelerine gerilemiştir. Söz konusu düşüşe rağmen, enflasyon gelişmiş ülkelerde yüzde 2, gelişmekte olan ülkelerde ise ortalama yüzde 3,5 olan hedef değerlerin belirgin üzerindedir.

Küresel çapta işgücü piyasalarındaki sıkılık ve iç talepteki canlılık nedeniyle hizmet enflasyonlarında gözlenen katılık, çekirdek enflasyonlardaki ve beklentilerdeki düşüşü sınırlamaktadır.

Çekirdek enflasyon, Rapor döneminde sınırlı oranda gerileyerek gelişmiş ülkelerde yüzde 4,8, gelişmekte olan ülkelerde yüzde 5,6 olmuştur.

Enflasyonun ve özellikle çekirdek göstergelerin yüksek seviyesi sonucu, merkez bankaları parasal sıkılaştırmaya devam etmektedir.

Gelişmiş ülkelerin tamamında olmak üzere, takip edilen 27 ülke merkez bankasının 19 tanesinde enflasyon hedefinin üzerindedir.

Enflasyonda pandemi sonrası yükseliş, ülkeler arasında birbirine yakın zamanlarda başlamıştır.

Bununla birlikte, gelişmekte olan ülkelerin faiz artırımlarına gelişmiş ülkelerden daha erken başladıkları ve çekirdek enflasyonu düşürmekte daha başarılı oldukları görülmektedir.

Değerli Katılımcılar, küresel enflasyon ve para politikalarına değindikten sonra, şimdi ülkemizdeki enflasyona dair tespitlerimizi paylaşmak istiyorum.

Ülkemizde enflasyon, ekim ayındaki zirve noktası olan yüzde 85,5'ten haziran ayı itibarıyla yüzde 38,2'ye gerilemiştir.

Bu gelişmede, döviz kurundaki istikrar ve gerilemeye başlayan küresel emtia fiyatları etkili olmuştur.

Alt grupların, haziran ayı yıllık enflasyonuna olan katkılarına bakıldığında, enflasyonun gerilemesine en büyük katkı küresel emtia fiyatlarından olumlu etkilenen temel mal, gıda ve özellikle enerji kalemlerinden gelmiştir.

Diğer taraftan, enflasyondaki ataleti yansıtan hizmet grubunun katkısı, 15 puan civarında yatay seyretmektedir.

Enflasyonun ana eğilimine dair bir dizi göstergesi rutin olarak takip etmekteyiz. Bankamızda enflasyonun ana eğiliminin tespitinde, hem B, C endeksleri gibi "dışlama yöntemine" dayalı yaklaşımlar, hem de SATRIM, Medyan enflasyon gibi "istatistikî yöntemler" kullanılmaktadır.

Yakın dönem dinamiklerini daha iyi anlamak adına, aylık ya da 3 aylık mevsim etkilerinden arındırılmış enflasyon verilerini inceliyoruz.

Takip ettiğimiz geniş kapsamlı gösterge seti haziran ayında enflasyonun ana eğiliminde güçlenmeye işaret etmiştir.

Bu gelişmede, yurt içi talepteki güçlü seyir, ücret ve kur gelişmeleri ile hizmet enflasyonundaki katılık belirleyici olmaktadır.

Yılın ikinci çeyreğine ilişkin veriler, iktisadi faaliyetteki güçlü seyrinde özellikle iç talebin etkili olduğunu göstermektedir.

Perakende satış hacim endeksi, yerli kartlarla yapılan harcamalar, ciro endeksleri tüketimde ivmelenmeye işaret etmektedir.

Tüketicilerin, dayanıklı tüketim harcaması yapma planları ikinci çeyrekte hızla artmıştır. Otomobil ve beyaz eşya satışları geçmiş dönem ortalamalarının oldukça üzerindedir.

İç talebin seyrine ilişkin özetlediğim görünüme karşın, toplam arz daha ılımlı seyretmektedir.

Sanayi üretimi ve ihracatın yıllık artışı, 2022 yılının ikinci yarısından itibaren dış talep ile birlikte yavaşlamaktadır.

İlk çeyrekte yaşadığımız deprem felaketi kaynaklı üretim kaybı, ikinci çeyrekte telafi edilmekle birlikte, söz konusu göstergelerin yıllık artış oranları sıfıra yakındır.

Geçtiğimiz yılın ikinci yarısında kapasite kullanım oranlarındaki düşüş, ilk çeyrekte afet kaynaklı olarak devam etmiştir. Kapasite kullanım oranları temmuz ayında halen bir önceki yıl seviyesinin altındadır.

İç talep ve üretime ilişkin görünüm, toplam talep koşullarının enflasyonist bir düzeyde seyrettiğine işaret etmektedir.

Takip ettiğimiz çıktı açığı göstergelerinin ortalaması, 2022 yılının ikinci yarısında zayıflama eğilimi sergiledikten sonra, 2023 yılı ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 2,3 seviyesine yükselmiştir.

Talebin uzun bir süre arzdan daha hızlı gelişmesi enflasyon üzerinde önemli bir risk oluşturmaktadır.

Arz ve talebin uyum içinde hareket etmesi fiyat istikrarı, fiyat istikrarı da sürdürülebilir büyüme için önemlidir.

Bu nedenle seçici kredi sıkılaştırması kararlarımızın iç talebi dengeleyeceğini öngörüyoruz.

Çıktı açığının kapanması dezenflasyon sürecinin önemli bir bileşeni olacaktır.

Yurt içi talebin hızlı büyümesi sonucunda, 2023 yılının ilk altı ayında ithalatımız, enerji fiyatlarının 12 milyar dolara varan düşürücü etkisine rağmen, yüzde 4'ün üzerinde artarak, 185 milyar dolara ulaşmıştır.

Küresel gelişmeler, kredi genişlemesi ve belirsizlik algısı nedeniyle, altın ithalatı, ilk yarıda bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yaklaşık 11 milyar dolar artmış ve önceki yıl seviyesinin 3 katının üzerine çıkmıştır.

İç talepteki hızlanmaya bağlı olarak, tüketim malı ithalatı 8 milyar doları aşan bir artışla, bir önceki yıl tutarının 1,6 katına çıkmıştır.

İfade ettiğim gelişmeler sonucunda mayıs ayı itibarıyla 12 aylık birikimli cari açığımız 60 milyar dolardır.

Yılın ikinci yarısında ise, parasal sıkılaştırmanın etkileri ve hizmet gelirleri kanalıyla cari işlemler hesabında belirgin bir iyileşme öngörmekteyiz.

Güçlü iç talep hem doğrudan hem de cari denge kanalıyla enflasyon ve döviz kurlarını etkilemektedir. Kur gelişmelerinin enflasyona yansması maliyet, bilanço ve beklenti gibi farklı kanallar üzerinden gerçekleşiyor.

Maliyet kanalına odaklandığımızda, 2018 yılına kadar gerileyen döviz kuru geçişkenliği katsayısı tahmini, son dönemde tekrar yükselmeye başlamıştır.

Beklenti ve maliyet kanallarını ayırtıran, parametreleri zamana göre değişen Phillips Eğrisi modelinin bulguları, mevcut durumda geçişkenliğin yüzde 25 civarında olabileceğini ima etmektedir.

Kur geçişkenliği sektörler arasında değişkenlik göstermekle birlikte, döviz kuru geçişkenliğindeki artış tüm sektörler için geçerlidir.

Bu ortalama bir etki olup, geçişkenlik, ekonominin durumuna göre değişebilmektedir. Geçişkenlik, özellikle talep koşullarının güçlü olduğu dönemlerde hızlı gerçekleşir.

Faiz artırımı, miktarsal sıkılaştırma ve seçici kredi sıkılaştırması ile güçlendirdiğimiz parasal sıkılaştırma süreci döviz kuru istikrarını destekleyecektir.

Ücret artışları özellikle emek yoğun sektörlerde maliyet artışlarına yol açmaktadır.

Analizlerimiz, asgari ücret artışına en duyarlı sektörlerin idari-destek hizmetleri, lokanta-otel, toptan-perakende ticaret gibi sektörler olduğuna işaret ediyor.

Hesaplarımıza göre ücret artışlarının çoğu önümüzdeki birkaç ayda fiyatlara büyük ölçüde yansımış olacaktır.

Bu durum, ilerleyen dakikalarda sunacağım tahmin patikasına yansıtılmıştır.

Hizmet sektöründeki fiyat artışları yüksek seviyelerini sürdürmekte, hizmet enflasyonu, mal enflasyonuna kıyasla katılık arz etmektedir.

İçinde hem hizmet hem de temel malları da barındıran B endeksi yıllık artış oranı zirve noktası olan yüzde 77'den yüzde 46,6'ya gerilerken hizmet enflasyonu yüzde 55'in üzerinde katılmıştır.

Fiyatı artan kalemlerin, azalanlara kıyasla ağırlığını gösteren yayılım endeksi, hizmet sektörü için hesaplandığında, tarihsel ortalamayı aşmaktadır. Fiyat artışları sektör geneline yayılmaktadır.

Hizmet sektöründe zamana bağlı fiyatlama davranışı daha yaygındır. Hizmet kalemleri, fiyatlama davranışları uyarınca, enflasyonist etkilerin uzun bir zamana yayılmasına neden olur.

Eğitim ve sağlık hizmetleri ile kira gibi, fiyatları yılın belirli dönemlerinde değişen kalemlerin daha fazla atalet sergilediğini görüyoruz. Temel mallarda 0,6 olan atalet katsayısı eğitim ve kirada 0,9'un üzerindedir.

Yükselen konut fiyatları ve geçmiş enflasyona endeksleme davranışına ek olarak, gayrimenkul piyasasındaki arz-talep uyumsuzlukları kira artışlarını yukarıya çekerek enflasyon üzerinde etkilidir.

Gıda, ücret ve turizm kaynaklı gelişmelerden önemli ölçüde etkilenen lokanta ve otel alt grubunda aylık artışlar süreklilik gösteriyor.

Hizmet sektöründeki bu gelişmelerle paralel olarak, enflasyon beklentileri de bir süredir yüksek seviyelerde katılık göstermekte ve son aylarda tekrar yükselmektedir.

Enflasyondaki ataletin kırılması beklentilerin çıpılanmasına bağlıdır.

Dezenflasyona geçiş döneminde, parasal sıkılaştırmanın öngörülebilirliği sağlaması ve birikimli etkileriyle talebi dengelemesini bekliyoruz. Dezenflasyon dönemi ise enflasyon beklentilerinin yeniden çıpılanmasıyla hızlanacaktır.

Para Politikası

Saygıdeğer Konuklar,

Para politikamızın hedefi fiyat istikrarıdır. Fiyat istikrarı, enflasyon kalıcı bir şekilde gerilerken, oynaklığının da azaltılmasını hedeflemektedir.

Fiyat istikrarı, makro finansal istikrarın olmazsa olmazıdır.

Bu amaçla, güçlü bir parasal sıkılaştırma sürecini haziran ayında başlattık. Bu sürecin, kademeli, dengeli ve istikrarlı olacağını vurguladık.

Faiz artırımlarını, miktarsal ve seçici kredi sıkılaştırmasıyla güçlendirerek enflasyonun ana eğilimini düşürmeyi ve beklentileri çıpalamayı hedefliyoruz.

Tüm araçlarımızı enflasyon tekrar tek haneye ve orta vadeli hedefimize gerileyene kadar kararlılıkla kullanmaya devam edeceğiz.

Haziran PPK toplantısı öncesinde para politikasının etkinliğinin güçlendirilmesine ilişkin iki önemli başlık belirledik.

Birincisi, piyasa faizleri ile politika faizi arasındaki farkın azaltılmasıdır. Haziran'daki ilk PPK kararımızdan evvel, politika faizi yüzde 8,5 iken mevduat faizi ortalamada yüzde 40'ın üzerine çıkmıştı.

Haziran PPK Kararının parçası olarak, faiz artırımının yanı sıra, makroihtiyati çerçevede sadeleşme sürecinin ilk adımını mevduatlarda, menkul kıymet tesisi uygulaması ile devreye aldık.

Bu adımların hemen akabinde 3 aya kadar vadeli mevduat faizi yaklaşık 12 puan gerileyerek yüzde 30 seviyelerine gelmiştir.

Sürece mevduatlardan başlamamızın nedeni bankacılık sektörünün en bağlayıcı kısıt durumunda olması ve piyasaların işlevselliğini ve fiyat davranışlarını olumsuz etkilemesidir. Böylelikle, makroihtiyati çerçevedeki sadeleşme süreci, faiz artırımının yanı sıra, politika faizinin etkinliğini dengeli bir şekilde artırmıştır.

İkinci gözlemimiz, bireysel kredilerdeki hızlanmanın enflasyonist etkilerinin kontrol altına alınmasıdır.

2023 yılının ilk altı ayında bireysel krediler, kredi kartlarında yüzde 70'i; taşıt kredilerinde yüzde 68'i aşan oranda yükselmiştir.

Bireysel krediler, toplamda yüzde 40 artmıştır. 2 trilyon Türk lirasının üzerine çıkmıştır. Bu yılın ilk ve ikinci çeyrek büyümeleri son on yıllık ortalamanın 3 katının üzerindedir.

Kredi genişlemesi iç talebi körükler, beklentileri bozar, ithalatı ve cari açığı artırmaktadır.

Temmuz PPK toplantısında, faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma kapsamında seçici kredi sıkılaştırması kararlarımızla kredi genişlemesinin enflasyon üzerindeki etkilerini kontrol ediyoruz.

Kredilere ek olarak likiditeyi de miktarsal sıkılaştırma yaparak sterilize ediyor, böylelikle faiz artırımlarının etkisini kuvvetlendiriyoruz.

Özetle, parasal sıkılaştırma sürecimizde kademeli ve istikrarlı faiz artırımlarını, miktarsal ve seçici kredi sıkılaştırması ile daha bütünsel ve daha güçlü hale getiriyoruz.

Haziran ve temmuz ayı PPK toplantılarında aldığımız kararlarla politika faizini yüzde 8,5'ten yüzde 17,5'e, toplam 900 baz puan yükselttik. Böylelikle, politika faizi iki ayda iki katının üzerine çıktı.

Menkul kıymet uygulamasında sadeleştirme kararımızla birlikte politika faizimiz yükselirken mevduat faizleri geriledi. Mevduat faizleri enflasyon beklentileriyle daha uyumlu seviyelere geldi.

Bununla birlikte, mevduat faizlerinin dolarizasyonu artırmayacak bir seviyede bulunmasını da önemsiyoruz.

Bu nedenle, Türk lirası likiditenin dengesini gözeterek, miktarsal sıkılaştırma yapılmasına karar verdik.

Böylelikle, sistemde biriken fazla likidite, zorunlu karşılıklar yoluyla sterilize edilecektir. Etki analizlerine göre, değişiklik ile sistemden 450 milyar TL ile 500 milyar TL arasında likidite çekilmiş olacaktır.

Finansal kaynakların arz yerine tüketime yönelerek fiyat istikrarını bozmasını seçici kredi sıkılaştırmasıyla engellemeyi amaçlıyoruz.

Bu doğrultuda, taşıt kredilerinde yüzde 3 olan büyüme sınırını yüzde 2'ye indirdik.

Yatırım, ihracat, tarım ve esnaf kategorileri dışında kalan diğer ticari kredilerde yüzde 3 olan büyüme sınırını yüzde 2,5'e çektik.

Kredi kartı nakit kullanımları ve kredi mevduat hesaplarına uygulanan aylık azami faiz oranlarını da yükselterek iç talebin dengelenmesini destekliyoruz.

Faiz uygulamalarına geldiğimizde, ihracat ve yatırım kredileri hariç, Türk lirası ticari kredilerde birinci kademe kaldırılmıştır. Firma kredilerinde, faiz sınırının tek kademe olarak uygulanması, arz/talep dengesine ilave bir katkı sağlayacaktır.

Belirtmek isterim ki tüm araçlarımızı bütüncül bir anlayışla ve kararlarımızın olası etkilerini dikkatle analiz ederek ve optimize ederek kullanıyoruz. Aynı anlayışla, kademeli ve kararlı adımlar atmaya sürdüreceğiz.

Merkez Bankası uluslararası rezervleri, haziran ayından itibaren güçlü bir artış göstermektedir.

Brüt uluslararası rezervler, 2022 yılı sonu itibarıyla 128,8 milyar dolar seviyesinden, mayıs sonunda 98,5 milyar dolara gerilemiştir.

Rezervlerimiz 14 Temmuz itibarıyla yaklaşık 15 milyar dolar artmış ve 113 milyar doların üzerine yükselmiştir.

Risk primine baktığımızda olumlu bir görünüm söz konusu. 5 yıl vadeli CDS primi, yurt içi belirsizliklerin etkisiyle mayıs ayında 700 baz puanın üzerine çıkarak bu yılın zirve seviyesine ulaşmıştır.

Haziran ayından itibaren belirgin bir düşüş eğilimi başlamış ve bugün itibarıyla 435 puan düzeyine gerilemiştir.

Risk primlerindeki düşüşle birlikte, haziran ayından itibaren 1,5 milyar doları aşan net portföy girişi gerçekleşmiştir.

Piyasadaki kur oynaklıklarının da gerilediğini görüyoruz.

1 ay vadeli ABD doları/Türk lirası opsiyonlarının ima ettiği kur oynaklığı, mayıs ayındaki zirve seviyesi 57 puandan, 25 Temmuz itibarıyla, 20,2 puan düzeyine hızla gerilemiştir.

Benzer şekilde, mayısta 47 puan seviyesini gören 12 ay vadeli opsiyonların ima ettiği kur oynaklığı, 25 Temmuz'da 30 puanın altına gelmiştir.

Para politikası stratejimizin, piyasalar üzerinde olumlu etkilerini görmekteyiz. Rezervlerimiz güçlenmekte, finansman koşulları iyileşmekte ve ima edilen kur oynaklığı azalmaktadır.

Orta Vadeli Tahminler

Değerli Katılımcılar,

Şimdiye kadar özetlediğim ve tahminlerimizin başlangıç noktasını ortaya koyan iktisadi görünümün ardından sizlerle orta vadeli tahminlerimizi paylaşacağım.

Dış talebi özetleyen Küresel Büyüme Endeksine ilişkin varsayımlarımızı 2023 yılı için sınırlı olarak yukarı, 2024 yılı için de aşağı yönlü güncelledik.

Bir önceki Enflasyon Raporundan bu yana spot ve vadeli piyasalarda ham petrol fiyatları öngörülerimizle uyumlu gerçekleşti.

Petrol fiyatlarına ilişkin varsayımlarımız yatay seyretmiştir.

Emtia ve enerjide vadeli piyasalara yansıyan jeopolitik ve arz yönlü etkiler nedeniyle, 2024 yılına ilişkin ithalat fiyatları varsayımlarımızı yukarı yönlü güncelledik.

Yurt içi gıda fiyatlarındaki artış eğilimi ise arz yönlü sorunlar ve piyasa yapısındaki yetersizlikler nedeniyle devam ediyor.

Son dönemde kırmızı et ve kırmızı etle bağlantılı işlenmiş gıda ürünlerinde belirgin artışlar gözlemlendi.

Kırmızı et yanında, arz koşullarının etkilediği sebze fiyatlarında da yüksek oranlı artışlar izledik.

Önümüzdeki dönemde gıda fiyatları enflasyonunun, 2023 yılını yüzde 61,5 seviyesinde; 2024 yılını ise yüzde 35,0 düzeyinde tamamlayacağı varsayımını tahminlerimize yansıtık.

Saygıdeğer Konuklar,

Bu çerçevede, enflasyon patikamızda önemli bir güncelleme gerçekleştirdik.

2023 yıl sonu enflasyon tahminimizi yüzde 58'e yükselttik.

2024 yıl sonu tahminimizi yüzde 33'e güncelledik.

2025 yıl sonunda enflasyonun yüzde 15'e gerileyeceğini tahmin ediyoruz.

Tahmin patikamızdaki revizyon, 2023 yıl sonu için 35,7 puan, 2024 yıl sonu için ise 24,2 puan olmuştur.

Tahminlerimizdeki bu önemli değişikliğin kaynaklarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu kapsamda, bir önceki Rapor dönemine göre Türk lirası cinsi ithalat fiyatlarındaki gelişmeler 2023 yıl sonu enflasyon tahminini 7,5 puan yükseltirken; 2024 yıl sonu enflasyon tahminimizi 8,3 puan yukarı çekti.

Bu gelişmede döviz kuru gelişmeleri temel belirleyici olmuştur.

Gıda fiyatları, gerçekleşmenin ve varsayımlardaki artışın etkisinden dolayı tahminlerimizi 2023 yılı için 8,5 puan, 2024 yılı için ise 6,0 puan yukarı yönde etkiledi.

Ayrıca, hane halkına yapılan transferler, vergi, ücret ve yönetilen yönlendirilen fiyat ayarlamaları gibi diğer ekonomi politikalarındaki değişiklikler ise 2023 yıl sonu enflasyon tahminimizi 7,5 puan yukarı yönlü etkilerken 2024 yıl sonu enflasyon tahminimizi 3,6 puan artırdı.

İç talebin tahminimizden güçlü seyretmesi 2023 yıl sonu enflasyon tahminimizi 1,3 puan, 2024 yıl sonu tahminimizi ise 0,4 puan yukarı çekti.

Son olarak; tahmin sapması ve tahmin yaklaşımındaki değişimin etkisi 2023 ve 2024 yıl sonu enflasyon tahminlerimize sırasıyla 10,9 ve 5,9 puan artırıcı yönde etkide bulundu.

Sunduğumuz enflasyon patikasında yaptığımız yukarı yönlü değişikliğin tahmin yaklaşımı kaynaklı temel nedeni önceki Rapor'da sunulan patikada ara hedef olma özelliğinin öne çıkarılması, mevcut projeksiyonlarımızın ise değişen makroekonomik görünümle birlikte Merkez Bankası'nın teknik tahminleri çerçevesinde oluşturulmuş olmasıdır.

Enflasyon tahminlerimiz politika tepkilerimizi ve bunların birikimli etkilerini de içermektedir.

Para politikası tepkimizi, enflasyonun ana eğilimini düşürmeye odaklı olarak veriyoruz. Enflasyonun ana eğilimini etkileyen parasal ve finansal koşulları yakından analiz ediyoruz.

Politika faizini kademeli olarak artırırken, makroihtiyati çerçevede sadeleştirme süreciyle, hem piyasa mekanizmalarının işlevselliğini artıracak hem de piyasa faizlerinin enflasyon beklentileri ile daha uyumlu bir noktada şekillenmesine çalışacağız.

Bunun yanında, seçici kredi sıkılaştırması yoluyla enflasyonu hedefleyen dengeleyici adımlar atıyoruz ve atmaya devam edeceğiz.

Miktarsal sıkılaştırma kararlarımız ile birlikte, döviz kuru ve iç talep üzerinde aşırılıklar oluşturmadan, Türk lirası likiditenin istikrarlı gelişimini temin edeceğiz.

Çalışmalarını başlattığımız ve bir süre sonra açıklayacağımız üzere, Türk lirası tasarruf enstrümanlarını çeşitlendirecek ve sermaye piyasalarının derinleşmesini destekleyeceğiz.

Merkez Bankası güven, istikrar ve şeffaflık prensipleri doğrultusunda, tamamen verilere dayalı ve tam bir koordinasyon içinde karar verecektir.

Kararlarımızın, enflasyon, piyasalar, parasal ve finansal koşullar üzerindeki etkilerini sürekli ölçerek, parasal sıkılaştırma sürecini dinamik olarak optimize edeceğiz.

Kademeli ve istikrarlı ilerleyişimizle birlikte amacımız beklentilerin yeniden çıpalanmasını sağlamakla birlikte, öngörülebilirliktir.

Konuřmama son verirken, başta Para Politikası Kurulu üyelerimiz ve Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü çalışanlarımız olmak üzere Rapor süreci ve basın toplantısıyla ilgili hazırlıklarda görev alan tüm çalışma arkadaşlarıma huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

şimdi toplantımızın soru-cevap bölümüne geçebiliriz.